



## Prefață

Scopul acestei mici „enciclopedii” este de a restaura valoarea, de a oferi modele, de a da seamă de marii oameni născuți printre români, de a pune o piatra la temelie unui principiu din viața unui popor, poziționat în calea tuturor intereselor. Acolo unde am găsit texte, despre oamenii de seamă selectați, provenind de la valori certe precum: Eliade, Eminescu, Noica, Halipa, Iorga, Istrati, Prodan, Rebreanu, Țuțea, le-am utilizat. Ne-am folosit de părerile marilor noștri oameni de cultură, citându-i adesea. Fie că s-a mers sistematic pe descrierea personalității și operei, fie că nu, autorii au dorit să evidențieze chintesențele. De exemplu, la Emil Racoviță am preferat un text de Eliade, care vede dincolo, în adâncurile cercetărilor întemeietorului speologiei, în locul calchierii unor informații „standard”. Fiecare autor a avut libertatea de a gândi și propune textul care i s-a părut cel mai potrivit, chiar dacă astfel s-a ajuns la texte inegale ca lungime, structură sau organizare. În ceea ce ne privește, am urmărit ansamblu, în care amănuntul se subsumează întregului. Unele personalități „necunoscute” sau relativ puțin cunoscute au spații generoase în volum, de exemplu Ștefania Mărăcineanu - descoperitoarea radioactivității artificiale - nici nu apare în ultimul Dicționar Enciclopedic în care despre Augustin Maior se copiază propoziții fără sens astăzi iar Nicolae Tesla nu figurează cu principala sa invenție - curentul alternativ! Nu toate greutățile au fost surmontate deoarece anumite fenomene istorice nu sunt fundamentate încă documentar, alte procese sunt în curs de reevaluare după perioada comunistă. Anumite personalități beneficiază doar de o literatură hagiografică, nu au apărut încă sintezele. Am operat, totuși, o deschidere care, poate, va rodi într-o lume mai tânără. Cele 70 de valori aparțin următoarelor categorii: știință și tehnică, cultură și artă, valori morale și lideri. Am adus astfel în atenția cititorului atât creatorii din artă, cultură sau știință cât și caracterele care au marcat istoria românească (Brâncoveanu, Grigore Ghica III, corifeii școlii Ardelene, Eminescu, Vulcănescu, Maniu, O.Ghibu, E.Hațiegau, Țuțea, Goma, Elisabeta Rizea, Calciu Dumitreasa, Steinhart, I.D.Sîrbu, Pantelomon Halipa, Istrati, A.Vaida-Voevod, oamenii fenomenului rezistenței din munți și antisovietice de peste Prut.

Prezenta enciclopedie preia o parte din textele de prezentare ale personalităților din proiectul virtual „Mari Valori Românești” (<http://creatori.ro>). Acel proiect a început ca o reacție la un produs îndoielnic, ca formă și conținut, care trebuia să evidențieze marii români în concepția contemporanilor. Am introdus criterii și rigoare: am selectat personalitățile care se supun votului, am exclus criteriile politice, am propus un sistem de vot multiplu care să înlăture pe cât posibil subiectivismele, am restricționat posibilitatea votului fraudulos. În fine, rezultatul e cu totul și cu totul altul decât cel stabilit în proiectul anterior, realizat pe bani publici.

Un fir străbate întreaga construcție: marea creație anonimă, șlefuită multe milenii – formele precreștine esențializate și abstractizate geometric, gândul lui Blaga, care așteaptă creatori culți pentru valorificare, creatori care să-i continue pe Eminescu, Blaga, Enescu, Brâncuși, Noica ... Octavian Căpățînă